

PRIMERA ACTIVITAT D'AVALUACIÓ CONTINUADA

Gemma Pérez Moliner – Aula 2

PART 1

Cal que porteu a terme un resum de les línies principals que han sorgit al debat, i a continuació, i en feu una valoració personal.

Hem vist com sorgien dues línies de debat principal. Una sobre la qüestió de la multidisciplinarietat en l'aplicació de la Psicologia de l'Educació i una altra sobre el paper dels pares en les tasques educatives.

La primera línia s'ha seguit amb un consens sobre la necessitat d'aquesta multidisciplinarietat. S'han aportat arguments a favor de l'enriquiment de la disciplina amb la incorporació de coneixements d'altres matèries, les quals podien contribuir amb les seves visions d'allò psicològic, biològic, i sociocultural. A més a més, donat l'ampli camp d'aplicació de la Psicologia de l'Educació (escola, família, grup d'amics, situacions, continguts, materials, etc.), la necessitat de rebre imputs de diferents orígens s'ha vist irremeiablement reforçada.

S'ha mencionat que el procés històric sofert per la Psicologia de l'Educació la porta a no perdre les fonts de les que ha begut en el seu procés de constitució.

A través de les experiències personals dels participants, s'ha insistit en la necessitat d'un feedback interdisciplinari que aportí llum en benefici del pacient o l'objecte d'estudi.

Podríem dir que no hi ha hagut dubtes vers la necessitat de que la Psicologia de l'Educació obtingui (i alhora doni) col·laboració d'altres disciplines properes que treballen en el mateix camp; les paraules clau han estat interacció i comunicació. En general, no s'han vist argumentacions que possessin en dubte la bondat de la multidisciplinarietat, pot ser perquè no n'hi ha o perquè aquestes són fràgils i difícils de veure en només aplicar el sentit comú.

Al enumerar els coneixements i les tasques que podien aportar alguna cosa positiva a la Psicologia de l'Educació ha sorgit el paper dels pares. A partir d'aquí s'ha seguit amb la segona línia principal del debat: la importància del paper dels pares en les tasques del psicòleg de l'educació (com en les del mestre).

Així, s'han aportat arguments que identificaven els pares com el centre i la base de l'educació dels nens; encara que aquest centre s'havia de subjectar en una tasca educativa conjunta entre els pares i els diferents professionals de l'educació. Tanmateix, han sorgit arguments en que aquest centre no es trobava tan concentrat en el paper dels pares i que donava peu a una educació més compartida pels diferents rols socials.

En aquesta línia de debat s'han succeït les argumentacions a favor i en contra. Ha estat la part del debat amb més raonaments recolzant una postura o una altra, i per tant, la part més "viva".

Personalment, penso que les tasques relacionades amb l'educació han de realitzar-se de forma compartida, tant pel que fa a la multidisciplinarietat que ha quedat prou argumentada durant el debat, com en el cas concret de l'educació dels infants. Si en el camp disciplinari, la Psicologia de l'Educació pot recollir amb èxit i aprofitament la visió d'altres disciplines, en el camp particular, els pares també poden recollir amb èxit i aprofitament les aportacions dels professionals (professors i diferents professionals de l'educació).

Compartir punts de vista i mètodes de treball ha de ser sempre enriquidor, i donada l'evolució de la nostra societat actual (amb professionals millor preparats, amb investigació activa en el camp de l'educació –com en altres camps–, amb noves responsabilitats per als individus, amb necessitats socials i personals diferents de les de fa uns anys, etc.), ens hauríem de qüestionar què passaria si l'educació dels nostres fills fos socialment compartida. Seria negatiu un canvi de valors d'aquesta mena? S'hauria de regular administrativament?

Si els individus necessiten ajuda en l'educació dels seus fills, no hauria de ser una tasca del professional de l'educació proporcionar-los-la? Quan una societat i unes maneres de viure evolucionen, no hauríem de seguir el ritme i adaptar-nos-hi de la millor manera possible?

PART 2

Primer apartat:

Abans de la lectura del mòdul, dona resposta –de forma breu- a les següents qüestions:

Penses que existeix algun tipus de relació entre el desenvolupament psicològic i les pràctiques educatives? En què et bases?

Penso que sí que hi deu d'haver relació. Penso que el desenvolupament psicològic depèn de la maduració de les estructures cerebrals de l'individu, però perquè aquesta maduració assoleixi nivells correctes (fites desitjables), necessita de l'estimulació ambiental (per exemple, la intel·ligència a través de l'entrenament, l'atenció a través de l'ús d'estratègies, l'establiment de relacions socials a través de l'assaig, etc.); llavors, penso que les pràctiques educatives poden ser part d'aquesta estimulació ambiental.

Pot l'educació potenciar les capacitats de les persones o al contrari, són les capacitats que ja tenen les persones les que determinen la seva possible educació

Ambdues possibilitats han de ser certes i, alhora, estar interrelacionades. Per exemple, un individu amb les capacitats psíquiques disminuïdes tindrà un límit alhora de desenvolupar la seva intel·ligència, que dependrà d'aquestes capacitats seves; però, també, que aquest mateix individu podrà augmentar les seves competències amb un entrenament adequat.

Quines perspectives teòriques coneixeu que donin resposta a les relacions entre desenvolupament, aprenentatge, cultura i educació?

Les teories sobre el desenvolupament humà solen relacionar a aquest amb aprenentatge, cultura i educació, bé sigui per a recalcar la importància d'aquests tres aspectes per assegurar un bon desenvolupament, o bé per indicar la seva insignificança respecte als canvis que es produeixen. Freud, a través de la perspectiva psicoanalítica; Vigotsky, amb la teoria socio-històrica del desenvolupament; i Piaget, amb la seva teoria del desenvolupament cognitiu, fan referència a la relació entre desenvolupament i cultura-aprenentatge-educació.

Segon apartat

Després d'haver estudiat el mòdul 2

Elabora un mapa conceptual en el que es relacionin els diferents conceptes: desenvolupament, aprenentatge, cultura i educació des de les dues perspectives exposades en el mòdul explicant quina us sembla més adequada per a comprendre els processos educatius i justificant perquè has escollit aquesta perspectiva.

(El mapa conceptual s'ajunta al final de la prova)

La teoria que penso que aporta més comprensió sobre els processos educatius és la de Vigotski, ja que aquest autor planteja una visió més entenedora de l'educació; la presenta com el mar de fons on s'interrelacionen tots els elements que porten al desenvolupament.

En canvi, per la perspectiva piagetiana, el procés de desenvolupament està predeterminat per una evolució invariable (amb matisos, però que parteix de la biologia i que és comuna per tots els individus); llavors, poc pot fer l'educació per al desenvolupament; tan sols modular-lo, accelerar-lo o retardar-lo. En aquest cas, no és necessari que els processos educatius actuïn.

Però la perspectiva vigotskiana sí que els descriu i els incorpora com a part necessària del desenvolupament humà. Crec que és més adequada perquè sí que identifica l'educació (com a forma d'interacció) dins el procés de desenvolupament, i per aquest motiu, totes les implicacions de l'educació en cada moment del procés poden ser visualitzades i compreses.

Descripció del aspectes en què ha variat la visió inicial que tenies sobre les relacions entre desenvolupament psicològic i educació.

La diferència bàsica ha estat comprendre la magnitud de la relació. De la lectura del mòdul (en clau vigotskiana) es desprèn que els processos educatius van molt més enllà que la simple educació reglada.

I, al entendre quin és l'abast de l'educació (els contextos on es pot donar, els moments on es pot donar i les formes que pot prendre), ha sigut quan he pogut comprendre la importància de l'educació en el desenvolupament psicològic.

L'educació deixa de ser el simple aprenentatge de continguts i de normes socials per convertir-se en la interiorització de la pròpia cultura; essent, alhora, la cultura, la que alimenta l'educació perquè transformi l'ambient i la interacció en més desenvolupament.

Dit d'una altra manera, he passat d'entendre el paper de l'educació com un imput més per a aconseguir el desenvolupament psicològic, a entendre-la com tot allò en què es basa el desenvolupament psicològic. Puc entendre que l'educació pot aplicar-se a tot allò que encara s'ha d'aprendre, tot.

Tercer apartat

Per últim analitza des de la perspectiva d'un dels dos autors estudiats (Piaget o Vigotski) el cas que es presenta a continuació:

La Maria porta 25 anys treballant en una petita empresa d'una capital de comarca catalana. En l'empresa hi ha hagut un relleu generacional en la direcció i s'ha iniciat un procés de canvi important que passa, entre altres coses, per la informatització de la comptabilitat. L'empresa li proposa unes breus sessions de formació i un suport temporal per dubtes i dificultats que sorgeixin. Cal reflexionar sobre el procés d'adaptació al suport informàtic fins a manejar-lo amb normalitat.

Ens trobem davant d'un procés de canvi molt important. Aquest canvi es dona sobre uns actors amb un bagatge ja adquirit i una història; pel que fa a la Maria:

- Com a mínim fa 25 anys que treballa, per tant, és una dona d'entre 40 i 65 anys d'edat
- Si ha de fer servir eines informàtiques, i aquestes estan relacionades amb la comptabilitat, podem deduir que es tracta d'una professional qualificada, amb un tipus de feina més mental que física.
- Viu en una capital de comarca, per tant viu en un ambient urbà, encara que no es tracta d'una gran ciutat. Podríem entendre que la societat que l'envolta no és massa canviant.
- El fet que es tracti d'una petita empresa i tenint en compte la localització de la mateixa, ens pot fer pensar que la majoria dels treballadors comparteixen el mateix entorn social que la Maria.
- Del temps que fa que treballa a la mateixa empresa, més les característiques descrites al punt anterior, podríem deduir que està ben assentada a la feina que fa. Podria ser un punt de referència, pel que fa a la feina, per als altres treballadors.
- El fet que hi hagi un canvi generacional en la direcció (amb un procés de canvi important), podria significar un trasbals en la rutina diària dels treballadors. Implicaria desconcert pel que fa al futur laboral. Els treballadors començarien a pensar en coses en les quals no han pensat mai abans (incertesa, inseguretat, qüestionament d'allò que pensaven era inamovible...).
- Se suposa que la Maria necessita sessions de formació, això unit a la sensació de canvi, podria fer que l'estatus social de la Maria dins l'empresa fos qüestionat; si més no, que la Maria pensés que aquest estatus està en dubte.

Totes les característiques que hem vist fins ara poden ser interpretades socialment. És més, aquestes característiques prenen la seva importància depenent de la posició social que ocupen: l'edat, el tipus de feina, la vida laboral continuada, el tamany de l'empresa... tots aquests indicadors impliquen un estatus i un coneixement determinats (el qual es diferent si la societat és una altra).

Per tant, partim d'un context mediat social i culturalment d'una manera determinada. Així, intentarem analitzar el procés des de la perspectiva vigotskiana.

La situació actual de la Maria (en relació al canvi que ocorre al seu voltant) implica una ruptura amb allò que havia conegut i fet fins ara. Per tal d'adaptar-se novament, és a dir, per tornar a ser capaç d'interpretar el medi físic i social (noves eines i nou entorn de treball) i actuar sobre ell (tornar a l'estatus mental anterior al canvi), la Maria haurà de passar per un procés de desenvolupament tal com fou entès per Vigotski.

La base de l'adaptació es troba en l'assimilació dels instruments que es faran servir. Així, la informatització de la comptabilitat pot ser contemplada com un nou instrument, un nou llenguatge, que la Maria ha d'interioritzar per completar la seva adaptació.

En aquest punt, la manera d'assimilar els nous instruments passa per l'educació en forma de breus sessions de formació, les quals (podem dir) seran impartides per un subjecte expert en l'ús de les noves eines. És a dir, l'educació passarà per la interacció amb un altre subjecte, això és, estarà mediada socialment.

La Maria, a través de l'ajuda proporcionada pel "formador", haurà d'intentar recórrer la distància entre el seu coneixement actual de les eines i la forma d'aplicar-les per tal d'obtenir un resultat (el nivell de desenvolupament real), i el coneixement de les noves eines (el nivell de desenvolupament potencial). Amb la col·laboració del formador (l'expert), la Maria solucionarà els problemes que no podria solucionar sola. Llavors, l'aprenentatge proporcionarà desenvolupament i la nova manera de treballar passarà des del pla interpsicològic (compartit amb el formador) al pla intrapsicològic (en el moment en que sigui capaç de treballar sola).

Quan les noves eines hagin passat al pla intrapsicològic, quan la internalització s'hagi completat, aquestes eines aportaran una nova dimensió a les característiques que hem descrit al principi i, al mateix temps, l'adaptació la transformarà psicològicament preparant-la per a noves assimilacions.

Bibliografia - Webgrafia

Coll Salvador, C. (2003?). "La psicologia de l'educació: una disciplina aplicada". A: C. Coll Salvador (coord.). *Psicologia de l'Educació*. Barcelona: Fundació per la Universitat Oberta de Catalunya.

Miras Mestres, M. i Onrubia Goñi, J. (2003?). "Desenvolupament personal i educació". A: C. Coll Salvador (coord.). *Psicologia de l'Educació*. Barcelona: Fundació per la Universitat Oberta de Catalunya.

Psicologia Ideasapiens. El Vygotsky socio-històric

[Data de consulta: 13.10.06],

<http://www.ideasapiens.com/psicologia/socio-historica/vigotskytbsocio-historico.htm>

Psicologia Ideasapiens. Anàlisi temàtic a la obra y bibliografías sobre Piaget

[Data de consulta: 13.10.06],

<http://www.ideasapiens.com/psicologia/educacion/analisisobras%20y%20estudiospiaget.htm>

Teorias Cognitivas: Aprendizaje y desarrollo en Vigostky, por Ricardo A. Osorio

[Data de consulta: 13.10.06], <http://www.nodo50.org/sindpitagoras/Vigosthky.htm>

Vygotsky y teorías sobre el aprendizaje

[Data de consulta: 17.10.06], <http://www.monografias.com/trabajos/teorapren/teorapren.shtml>

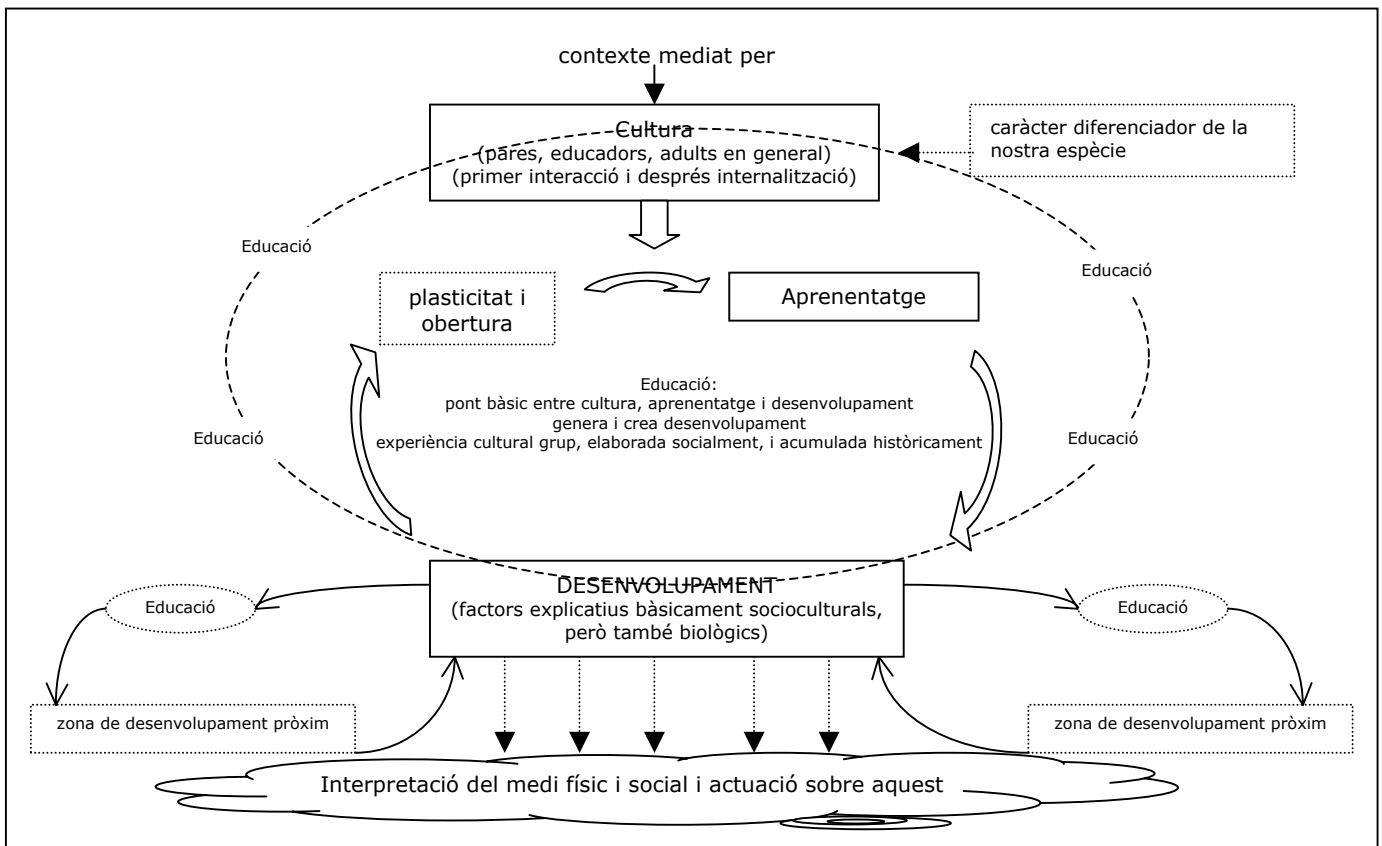
Vigotsky

[Data de consulta: 17.10.06], <http://www.monografias.com/trabajos14/vigotsky/vigotsky.shtml>

Teorias de Piaget

[Data de consulta: 17.10.06], <http://www.monografias.com/trabajos16/teorias-piaget/teorias-piaget.shtml>

Perspetiva vigotskiana

Perspetiva piagetiana

